

3. Prvo obhajilo

Ustanovitelj Opus Dei —
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

13. Avg. 2017

↗ Nazaj na kazalo

Oktobra 1908 postane Jožefmarija šolar pri piaristih. Šola patrov piaristov v Barbastru je bila prva, ki so jo ti redovniki odprli v Španiji.^[1] Njihov ustanovitelj, sv. Jožef Calasanz, se je rodil v isti vasi, v kateri je živel Jožefmarijev ded po očetovi strani, v Peralti de la Sal,

kakšnih 20 kilometrov od Barbastra. Šolska vrata so bila nedaleč od domovanja Escrivájevih.

Dva dni po prejemu telegrama, ki ga je poslal kardinal Merry del Val, je barbastrski škof začel s pastoralnim obiskom po škofiji. Že mesec dni pred tem so v stolni župniji Marijinega vnebovzjetja farane spominjali, kako primerno bi bilo, da gredo k spovedi odrasli in vsi otroci, ki za to izpolnjujejo pogoje, da bi tako pridobili odpustke pastoralnega obiska. Bilo je v šolskem letu 1908/1909, v katerem je deček hodil v »malo šolo« pri piaristih, ko je gospa Dolores sina osebno pripravila na prvo spoved. Nato ga je peljala k svojemu spovedniku, ki mu je bilo ime pater Enrique Labrador.^[2] Šest ali sedem let je štel Jožefmarija, ko ga je njegova mati pospremila v cerkev.

V tistem času je bila navada, da so se moški spovedovali tako, da so k

spovednici pristopili od spredaj, ženske pa ob stranskih rešetkah. Dobri piarist je sprejel dečka, ki je ob pokleku izginil za vratci. Moral jih je odpreti, da je lahko pokleknil na notranji strani. Spokornik je pričel naštevati svoje grehe, pater Labrador pa ga je z nasmehom poslušal. Za trenutek je dečka prevzelo malodušje ob misli, da ga ne jemlje tako resno, kot je bil vajen pri gospodu Joséju. Nazadnje mu je spovednik dal kratek nasvet in mu naložil pokoro.

Tista prva spoved ga je navdala z globokim dušnim mirom. Stekel je domov povedat, da mora opraviti pokoro. Njegova mati mu je pri tem ponudila svojo pomoč.

Ne, se je upiral malček, to pokoro bom opravil sam. Pater mi je rekel, da mi dajte ocvrto jajce.^[3]

* * *

V družini sta bili tudi dve njegovi mlajši sestri: María Asunción, rojena 15. avgusta 1905, in María de los Dolores, ki se je rodila 10. februarja 1907. Še tretja, María del Rosario, je prišla na svet 2. oktobra 1909.^[4]

Ob petih otrocih si je mati nabrala dovolj izkušenj za obvladovanje otročadi. Zaradi svojega družbenega položaja je imela na voljo dobro pomoč v gospodinjstvu. Poleg kuharice in čistilke je bila tu še varuška ter neki fant, ki jim je občasno priskočil na pomoč pri opravilih, neprimernih za ženske. Gospa Dolores, zelo marljiva ženska, je ves čas skrbela za red v hiši, saj je bila zelo praktične narave. Ko so se otroci vračali iz šole, včasih tudi v družbi prijateljev, jim je za njihove igre dodelila sobo, ki so jo poimenovali *levnjak*.^[5] V svojem ravnanju je bila obzirno prilagodljiva ali pa, odvisno od primera, povsem neizprosna. Včasih so otroci začeli

zganjati hrup pri mizi, kadar so za praznik imeli piščanca. Kot da bi se dogovorili, je vsakdo hotel bedro. Gospa Dolores je brez vznemirjanja piščancu dodajala bedra: tri, štiri, šest; kolikor je bilo potrebno. Vendar pa ni prenašala trme, in tudi ne tega, da bi otroci hodili v kuhinjo jest izven časa za obroke. Kuhinja je bila za otroke nenehna skušnjava. Gospa Dolores pa je vanjo vstopala le izjemoma, da bi videla, kako poteka delo, ali da bi pripravila kakšno izredno jed. In nekaj izrednega so bili »crespillos«, ki so bili na mizi na njen god ter ob zelo redkih družinskih priložnostih.^[6] To je bila vsakemu gospodinjstvu dosegljiva sladica, katere edina kulinarična skrivnost je ravno pravšnja mera: špinačni listi, z moko in stepenim jajcem panirani v ponvi z vrelim oljem, ki se še topli in potreseni s sladkorjem v prahu postrežejo na mizo. Pri Escrivájevih so vedno

željno pričakovali dan, ko so bili na vrsti »crespillos«.

Deček pa je imel poleg slaščic in ocvrtega krompirčka še drug razlog, zaradi katerega se je potikal okoli kuhinje. Gospodinjske pomočnice so mu pripovedovale izreke in zgodbice. Še zlasti María, kuharica. Ta je znala neko zgodbo tatovih, v kateri ni bilo tragedije niti nasilja. Eno zgodbo in nič več kot eno. Vendar jo je pripovedovala nadvse mojstrsko in mali se ni nikdar naveličal ponovnega poslušanja.^[7] Ob poslušanju Maríe je v njem začel kaliti njegov dar pripovedovanja.

Ob popoldnevih po povratku iz šole se je včasih Carmen s svojimi prijateljicami zaprla v *levnjak*, kjer so se igrale. Gospa Dolores je rada ustregla njihovi razigranosti, se igrala z njimi ali pa jim priskrbela kakšno staro oblačilo za igro. »Pogosto,« pripoveduje Esperanza

Corrales, »smo bile tam na malici in spominjam se, da so nam dajali kruha s čokolado in pomaranče.«^[8]

Kadar Jožefmarija ni šel ven s prijatelji, je prihajal v *levnjak*, da bi razvedril dekleta. »Rad se je kratkočasil z nami,« pripoveduje baronica de Valdeolivos. »Pogosto smo hodile k njim domov in nam je ponudil svoje igrače: imel je veliko sestavljanek.«^[9] Imel je tudi svinčene vojačke, keglje in velikega konja iz lepenke na kolesih, ki so ga deklice izmenično lahko zajahale, on pa jih je vozil po sobi, tako da je vlekel konja za povodec. Če pa so deklice začele zganjati hrup, jih je lastnik konjenice pocukal za kite in znova vzpostavil mir.

»Kadar je bil z nami, pa mu je bilo najbolj všeč to,« se spominja Adriana, Esperanzina sestra, »da se je v salonu usedel v gugalnik in nam pripovedoval zgodbe – običajno

grozljive, da bi nas prestrašil –, ki si jih je sam izmišljal. Imel je bujno domišljijo in mé – tam sta bili tudi njegovi sestri Chon in Lolita, tri in pet let mlajši od njega – smo ga pozorno in nekoliko prestrašeno poslušale.«^[10]

* * *

Od 1908 do 1912, ko se začnejo njegova gimnazijska leta, se Jožefmarija posveča »osnovni šoli«. Skladno s takratnimi določili je šolski dan obsegal šest ur pouka, tri zjutraj in tri popoldne. Za sina družine Escrivá je bil urnik podaljšan. Ob popoldnevih je pisal domače naloge pod nadzorom učitelja, da bi bolje izkoristil čas. Leto za letom so se učenci učili istih predmetov, vendar vsako leto bolj poglobljeno. Učni načrt je bil enciklopedična kombinacija raznovrstnih vsebin, ki je obsegala osnove higijene in

temeljne pojme prava, pa vse do
petja in risanja.^[11]_____

Posebej značilen in izstopajoč
predmet za to šolo je bil lepopis,
umetnost, v kateri so piaristi
upravičeno uživali ugled.

»Piaristično lepopisje« je bilo znano
kot elegantna španska pisava, visoka,
krepka in brez okraskov ali
nenavadnih potez.^[12]_____ Kdor jo je hotel
mojstrsko obvladati, je moral vložiti
veliko truda. Začetniki so poččkali
liste in liste papirja. Vrstice so jim
uhajale v muhaste krivine, ki so bile
kakor obris gorske verige. Ob
pomakanju peresnika v črnilnik so si
zamazali prste. Nato je prišel učitelj
in popravljajl njihove napake.
Pokazal jim je, kako je treba držati
pero, in da bi bile vrstice vodoravne,
jim je pod papir vstavil črtalnik, da
so se skozenj videle ravne črte.

Čez leta bodo ti spomini v
Jožefmarijevi duši vzbudili

nadnaravne prispodobe. Bog v svoji vsemogočnosti ne potrebuje niti črtalnika niti peresnika, kajti ***tako kot ljudje pišemo s peresom, piše Gospod z nogo od mize, da bi se videlo, da je On tisti, ki piše.***^[13]___

Jožefmarija je kmalu usvojil lepopisni slog, ki je zlahka prepoznaven skozi vse njegovo življenje. Njegova osebnost se odraža v silovitih, obširnih in preprostih oblikah, zaradi katerih je njegova pisava nezamenljiva že od zgodnjega šolskega obdobja. V njegovih potezah se razodeva odločen, odkrit in velikodušen temperament.

Že od malega, pravi njegova sestra Carmen, »je zelo skrbel za to, da ni prekršil pravic drugega: raje je izgubil, kot pa da bi bil njegov tovariš oškodovan«. ^[14]___ Nekaj podobnega omenja neki njegov sošolec, ko pravi, da »ni bil prepirljiv in je zlahka popustil, preden bi se s kom sprl«. ^[15]___

Kar pa ne pomeni, da je bil Jožefmarija boječega značaja, kot je sklepati tudi iz njegovega spora z nekim drugim šolarjem z vzdevkom »svinjska taca«. Iz razloga, o katerem nimamo podatkov, sta si pošteno skočila v lase. Kakorkoli že, Jožefmarija se je naučil, da je nasilje orožje, ki nasprotnika nikoli ne prepriča, zato se je odtlej tega izogibal.^[16]___

Njegova težnja k darežljivosti do svojih tovarišev odstira porajajočo se velikodušnost, ki je šla z roko v roki z njegovo veliko obzirnostjo do drugih, kar potrjuje izjemnost spora s »svinjsko taco«. Na tem mestu velja navesti pripetljaj, ko so neki otroci v Barbastru na zid pribili netopirja in ga neusmiljeno kamnali. Jožefmariju, ki mu občutljivost njegove narave ni dopuščala sodelovati pri tako krutem razvedrilu, se je tisti dogodek globoko vtisnil v spomin.^[17]___

Deček se je spominjal, kako se mu je dvakrat pripetilo, da je mirno hodil po ulici in se mu je od zadaj približal pes ter ga ugriznil, brez vnaprejšnjega opozorila in ne da bi bila žival izzvana. Bolečino je pogumno prenašal in šel je k svoji teti Mercedes, da bi ga tam oskrbeli, ker ni želel povzročati nevšečnosti materi.^[18] Ob tovrstnih dogodkih se je krepil njegov značaj, da bi lahko prenesel večje telesne ali duševne neprijetnosti, četudi ni nikoli uspel premagati svojega naravnega odpora do novih oblačil in do vzbujanja pozornosti na kakršenkoli drug način. Zdaj se v teh primerih ni več potuhnil pod posteljo, kot je počel prej, ko je bil majhen. Sedaj je ubral drugo taktiko. Če je bilo na primer predvideno, da bodo imeli v šoli slikanje celega razreda, so jih vnaprej obvestili, da bi tistega dne vsi prišli lepo oblečeni. Jožefmarija ni tega doma niti omenil. Fotografija, ki so jo nato poslali staršem, je bila

za gospo Dolores presenečenje. Ni bila potrebna kakšna posebna preiskava. Očitno je bilo, da so vse matere poskrbele, da bi bili njihovi otroci lepo urejeni; le njen je bil brez prazničnega oblačila.

»Ampak, Jožefmarija,« mu je rekla mati, »ali hočeš, da ti kupimo stare obleke?«^[19]

Pri Escrivájevih se je udobnemu življenju navkljub varčevalo, tako da so se izkoriščale stvari, ki bi bile drugim nerabne. Tam je vladal red. Če je otrok razbil vazo ali kak drug dragocen predmet, so kose brž zlepili skupaj ali pa so jih dali ponovno sestaviti s sponkami. V hiši je bilo več stenskih ur in vse so kazale isti čas. Gospod José je, ne da bi s tem pretiraval, imel rad točnost, kajti človek nikoli ne ve, kam ga lahko pripelje nered. To modrost je hišni gospodar povzemal z ljudskim rekom, kadar je pospravljaj šivalni

pripor in opominjal svojo hčer Carmen: »Iz niti, ki se vržejo proč, hudič splete vrv.«^[20]

Njegov oče je bil vedno njegov najboljši prijatelj. K njemu se je deček zatekal v iskanju pojasnil v primeru težav in zadreg, vedoč vnaprej, da mu bo gospod José dal zadovoljiv odgovor. Na ta način je razumel, zakaj so mu dajali le malo denarja na razpolago in kako so obenem doma spoštovali njegove odločitve. Niso odpirali njegovih pisem prijateljem niti ga niso skrivaj nadzorovali. To zaupanje, ki so mu ga izkazovali starši, je nemalo doprineslo k temu, da se je znal obvladati in je prevzemal odgovornost za svoja dejanja.

Od gospoda Joséja je izvedel o »socialnem vprašanju«: o odnosih med delavci in podjetniki, o združenjih za zaščito skupnih interesov delavcev ter o razpravah v

zvezi s pravičnim plačilom zaposlenih.^[21] V Barbastru dejansko ni prihajalo do družbenih sporov. V pokrajini ni bilo velikih tovarn niti delavskega prebivalstva niti veleposestev. Maloštevilo meščanstvo, zemljiški posestniki, ki so se ukvarjali s poljedelstvom, in lokalni trgovci so si v miru delili kruh in dobre običaje s svojimi zaposlenimi in najemniki.

Ljudstvo se je sicer držalo večstoletne tradicije in na področju religije ohranjalo pobožnost ter versko prakso, vendar pa je bila vsa država razdrobljena zaradi ideoloških bojev. Barbastro ni bil izjema glede te needinosti, ki je vladala po vsej Španiji. Raznolikost je bilo opaziti v vzdušju tamkajšnjih številnih krožkov in družabnih shajališč: »Enotnost«, »Bodočnost«, »Novo stoletje« in »Priateljstvo«. Član slednjega je bil gospod José. Regionalni tisk je sledil mnenjskim

tokovom v teh krogih. Brali so časopise: »La Cruz del Sobrarbe«, »La Época«, »El País«, »El Eco del Vero« in »El Cruzado Aragonés«.^[22]

Španskim katoličanom se je bilo silno težko uskladiti glede razreševanja »socialnega vprašanja«. Papež Leon XIII. je v okrožnici *Rerum Novarum* (15. 5. 1891) doktrinalno postavil etična načela ekonomske narave in s tem prebudil zavedanje vernikov. Nedvomno se je program družbene preнове začel z veliko zamudo, tako da je Špance za seboj potegnil zgled drugih držav.^[23] V letih od 1902 do 1915 so Barbastrčani, med katerimi je posebej izstopal José Escrivá, skušali to zadevo urediti. Leta 1903 so ustanovili časopis »El Cruzado Aragonés«, odprli »Salon dobrega branja« (1907) in vzdrževali »Barbastrski katoliški center« (1909), katerega namen je bil »spodbujanje zaščite in uresničevanja družbenega reda ter krščanske civilizacije,

skladno z naukom Cerkve«. ^[24] V vseh teh projektih je bilo nedvomno obilo dobrih namenov, toda vélika bitka se je bila v višjih izobraženskih krogih, to je v univerzitetnih ustanovah in znanstvenih sferah. Katoličani so kmalu začeli trpeti posledice intelektualne nedejavnosti, ki se je vlekla že več stoletij.

Gospod José je imel pod seboj zaposlene v podjetju »Juncosa in Escrivá« ter tiste v proizvodnji čokolade, ki je stala poleg trgovine s tkaninami. Bil je dober gospodar. Svojim delavcem je plačeval pravično in skrbel tudi za njihove duhovne potrebe. Vsako leto je iz lastnega žepa kril stroške postnih predavanj za svoje zaposlene. Delovni urnik je organiziral tako, da so se jih lahko ob tistih dneh udeležili, sam pa iz obzirnosti, da se ne bi zaradi njegove navzočnosti čutili prisiljene, ni hodil na te verske dogodke. ^[25]

V Španiji je bila navada, da otroci niso šli k prvemu obhajilu, dokler niso dopolnili dvanajst ali trinajst let, podobno kot v mnogih drugih državah. Šele z odlokom Pija X. iz leta 1910 se je ta meja znižala na čas, ko je dosežena starost razsodnosti, okoli sedmega leta.^[26] Datum te določbe je sovpadal s pripravami na mednarodni evharistični kongres v Madridu junija 1911. Zaradi tega so bile v župnijah po vsej Španiji organizirane intenzivne katehetske dejavnosti s ciljem, da bi sveto evharistijo prejelo čim večje število otrok.

Neki piarist, pater Manuel Laborda de la Virgen del Carmen – »oče Manolé«, kot so ga prisrčno klicali učenci –, je poskrbel za Jožefmarijevo pripravo. In ko se je bližal težko pričakovani dan prvega obhajila, je dečka naučil molitev, ki je njegovo

željo ohranjala živo: »Želim te sprejeti, Gospod, s čistostjo, ponižnostjo in pobožnostjo, s katero te je sprejela tvoja presveta Mati, z duhom in gorečnostjo svetnikov«^[27] – molitev, ki jo je odtlej molil zelo pogosto.

Na predvečer tega pomembnega dne so poklicali frizerja, da bi mu uredil pričesko; ko pa je ta z razbeljenimi kleščami za kodranje hotel zagrabiti pramen las, ga je opekel na glavi. Deček je potrpel brez pritoževanja, da se ne bi znesli nad frizerjem in da ne bi povzročal nevšečnosti. Pozneje je opeklino naposled odkrila njegova mati.^[28] In od takrat naprej je Gospod ob prazničnih dneh Jožefmariju vselej naznanjal svojo navzočnost s sladkim dotikom trpljenja ali nasprotovanja, ki je bilo **kakor nežno božanje**.^[29]

K prvemu obhajilu je šel 23. aprila 1912, ravno deset let po birmi. Bil je

god sv. Jurija, zavetnika Aragonije in Katalonije, po tradiciji primeren dan za takšno slovesnost, ki so jo pripravili v cerkvi šole patrov piaristov. V trenutku, ko je prejel sveto obhajilo, je molil za svoje starše in sestre ter Jezusa prosil, naj mu nakloni milost, da ga nikdar ne bi izgubil.

Vedno se je z gorečo odkritostjo spomnil na obletnico tega dne, ko je Gospod, kot je pravil, ***hotel priti, da bi se polastil mojega srca.***^[30]

↗ *Naslednje poglavje*

↗ *Nazaj na kazalo*

.....

^[1] »Pobožne šole«, uradno odobrene s strani Svetega sedeža leta 1617, so se skupaj s to redovno družbo razširile po Evropi in Ameriki. Že leta 1677 je mesto Barbastro vrhovnemu

predstojniku piaristov izrazilo svojo željo, da bi tam odprli šolo.

Ustanovitev sta leta 1679 odobrila papež in kralj Karel II., vendar so zaradi nekaterih težav in krivic, ki so se pojavile, njeni učitelji odstopili. Kasneje so neki sorodniki sv. Jožefa Calasanza izročili svoje imetje kot donacijo v ta namen in leta 1721 je bila odprta javna šola za osnovne predmete in latinsko slovnico (prim. S. López Novoa, *op. cit.*, I, str. 307–314). Šolo, ki je ležala v predelu Entremuro, so kasneje razširili z veličastno cerkvijo.

^[2] O pastoralnem obisku: prim. »Observaciones sobre la S. Visita Pastoral«, v: B. E. O. de Barbastro, leto 1908, str. 180. In o tem, kako ga je pripravljala mati: prim. Florencio Sánchez Bella, *Sum.* 7539; Javier de Ayala, AGP, RHF, T-15712, str. 4. Prim. tudi AGP, RHF, D-04311-7.

P. Enrique Labrador de Santa Lucía se je rodil v Codoñeri (Teruel) leta 1855. Bival je v Barbastru od oktobra 1902 do avgusta 1909. Imel je kakšnih 52 let, ko je šel mali Jožefmarija prvikrat k spovedi. Umrl je nekaj let zatem, leta 1912 v Daroci.

^[3] Javier Echevarría, *Sum.* 1780; in Álvaro del Portillo, *Sum.* 40.

Z njegovega katehetskega potovanja po Iberskem polotoku leta 1972 so naslednje besede:

Mnogo ljudi tega noče, prezirajo zakrament in na primer celo govorijo, da je spovedovanje otrok izguba časa in da je otroke tega strah.

Mene je mama peljala k svojemu spovedniku, ko sem imel šest ali sedem let, in bil sem zelo zadovoljen. Tega se vedno spominjam z velikim veseljem ... Veste kaj mi je naložil za pokoro?

Vam bom povedal, da boste pokali od smeha. Še zdaj slišim, kako se je na ves glas zasmel moj oče, ki je bil zelo pobožen, toda ne pobožnjakar. Dobremu duhovniku – res sijajnemu menihu – ni prišlo na misel drugega kot to: Povej mamici, naj ti da ocvrto jajce. Ko sem to povedal materi, je dejala: Sin moj, pater bi ti lahko rekel, naj zaužiješ kakšno slaščico, ampak ocvrto jajce ...

So mu že morala biti vseč ocvrta jajca! Ali ni čudovito? Da na srce otroka – ki še ne ve ničesar o življenju – spregovori materin spovednik in mu reče, naj mu dajo ocvrto jajce ... To je veličastno! Tisti mož je bil zlata vreden! (AGP, P04 1972, str. 312).

[4] Krstni listi so shranjeni v arhivu Župnije Marijinega vnebovzetja v Barbastru, »Libro de Bautismos XLIV«, l. 35, 64 in 115v.

[5] »Moja starejša sestra, Esperanza,« pripoveduje Adriana Corrales, »se je tesno spoprijateljila s Carmen, Jožefmarijevo starejšo sestro, ker sta bili praktično iste starosti [...]. Mnogo ur svojega otroštva sem preživela v tisti hiši pri Escrivájevih, na Ulici Argensola, katere glavni balkoni so gledali na trg [...]. Včasih smo se zadrževali v sobi, ki je bila namenjena za otroke in ki smo ji rekli *levnjak*, kajti gospe Loli je bilo všeč, če smo se igrali pri njih doma« (Adriana Corrales, AGP, RHF, T-08202, str. 1).

[6] Prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 28; *Pismo* 29. 7. 1965, št. 49.

[7] Javier Echevarría, PR, str. 1921; Jesús Álvarez Gazapo, *Sum.* 4464.

[8] Ob tem še dodaja: »Gospe Dolores je bilo všeč sodelovati pri naših razvedrilnih dejavnostih in igrah. Včasih nam je prinesla kak star kos obleke – ki se po hišah vedno najde –,

da smo se našemile« (prim. Esperanza Corrales, AGP, RHF, T-08203, str. 3).

[⁹] María del Carmen Otal Martí, AGP, RHF, T-05080, str. 1.

[¹⁰] Adriana Corrales, AGP, RHF, T-08202, str. 8.

[¹¹] V osnovni šoli je imel naslednje predmete: krščanski nauk in osnove odrešenjske zgodovine; španski jezik, branje, lepopis in slovnica; aritmetika; zemljepis in zgodovina; osnove prava; osnove geometrije; osnove fizike, kemije in naravoslovja; osnove higijene in fiziologije človeka; risanje; petje; ročna dela in telesne vaje.

Revolucionarna vihra je leta 1936 s seboj odnesla večji del dokumentov iz arhiva šole patrov piaristov. Kljub temu pa so ostali »dnevniki prisotnosti« in tako imenovani »zvezki patra Manuela«.

Dnevniki prisotnosti vsebujejo uradne tabele za spremljanje navzočnosti učencev. Niso dobro ohranjeni. O učencu je bilo mogoče najti podatke v *dnevniku prisotnosti celotne deške šole* (1904–1912) in v *dnevniku prisotnosti razširjene oziroma nove šole*.

Zvezki patra Manuela so bili zvezki, v katerih je p. Manuel Laborda imel sezname učencev svojega razreda. Ohranjeni so med seboj sešiti zvezki, brez pravega vrstnega reda, od leta 1872 do leta 1915, ko je prenehal poučevati.

Nekaj podatkov, ki se nanašajo na malega Jožefmarija, je tudi v *Uradnem zborniku škofije*, letnik LV, št. 18, 18.–24. 11. 1908, str. 284, in v tedniku *Juventud* z dne 13. 3. 1914 in 12. 6. 1914.

Iz teh dokumentov je razvidno, da je bil v letu 1908/1909 učenec male šole in v letu 1910/1911 učenec *Celovite*

osnovne šole. Čeprav ni podatkov, lahko sklepamo, da je v letu 1909/1910 hodil v *Necelovito osnovno šolo*. V letu 1911/1912 se pojavi kot vpisan v *Razširjeno šolo* in 11. junija 1912 je opravil osnovno šolanje ter vstopil v gimnazijo na Srednji šoli Huesca. Ugotovimo tudi to, da je v letih 1912/1913 in 1913/1914 opravljal prvi in drugi letnik gimnazije ter da ga tednik *Juventud* omenja kot enega izmed najboljših dijakov šole patrov piaristov. Na šoli ni podatkov o njegovem šolanju v letu 1914/1915, ko je hodil v tretji razred gimnazije (prim. potrdilo, ki ga je izdal p. Vicente Moreno SchP, ravnatelj šole, v Barbastru, 14. 2. 1984: AGP, RHF, D-04311-8).

[12] Prim. J. Lecea Pellicer, *Las Escuelas Pías de Aragón en el siglo XVIII*, Madrid 1972, str. 48 sl. in 264 sl.

[13] Á. del Portillo: *Monseñor Escrivá de Balaguer, instrumento de Dios* (objavljeno v: *En Memoria de Mons. Josemaría Escrivá de Balaguer*, Eunsa, Pamplona 1976), str. 34. In v *Poti*, št. 882, najdemo še eno avtobiografsko prisposodbo v božjem slogu: ***Usmili se svojega otroka: glej, vsak dan hočem popisati veliko stran v knjigi svojega življenja ..., a sem tako okoren! Če ne vodi moje roke Učitelj, prihajajo izpod mojega peresa namesto lepo oblikovanih črk le čačke in packe, ki jih ni mogoče pokazati nikomur.***

Jezus, od zdaj bova vedno pisala skupaj.

[14] Prim. Encarnación Ortega, AGP, RHF, T-05074, str. 90. »Jožefmarija je imel veliko prijateljev,« pripoveduje Esperanza Corrales, prijateljica njegove sestre Carmen, »med sošolci in otroki iz družin, ki so jih poznali njegovi starši. Včasih so se zbirali pri

družini Esteban – oče je bil notar –, ki je imela v lasti stavbo, v kateri je bila družba 'Juncosa in Escrivá'. Živelii so v prvem nadstropju iste hiše na Ulici generala Ricardosa. Tam so se družili Jožefmarija, bratje Esteban in fantje iz družin Cagigós, Sambeat, Lacau, Fantoba.« (Esperanza Corrales, AGP, RHF, T-08203, str. 10).

[15] Martín Sambeat, *Sum.* 5681.

Nadalje pravi Martín Sambeat, da »je bil dober tovariš do vseh in je tako kot vsi sodeloval pri običajnih igrah v tistem času, kot so na primer *vrtavka*, *frnikolanje*, *žoganje* ter *biki in obroč*«. Pascual Albás, Jožefmarijev bratranec, omenja, da »je dobival sijajne ocene; bil je zelo bister. Doma so nam vselej postavljali za zgled dobre ocene, ki jih je imel Jožefmarija. Bil je zelo dobre volje, vesel in stalen pri svojih obveznostih, pobožen: že takrat je bilo čutiti njegovo véliko osebnost« (Pascual Albás, AGP, RHF, T-02848, str. 1).

[16] Prim. Álvaro del Portillo, PR, str. 88; Javier Echevarría, *Sum.* 1774 in 1775.

[17] Álvaro del Portillo, *Sum.* 62; Javier Echevarría, *Sum.* 1775.

[18] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 18; Javier Echevarría, *Sum.* 1774.

[19] Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 1793.

[20] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 31.

[21] Leta 1898, ko sta se poročila Jožefmarijeva starša, se je zaključilo neko obdobje španske zgodovine. Dne 10. decembra tega leta je bilo s pariškim sporazumom konec španskega kolonialnega imperija. Izguba Kube, Portorika in Filipinov je imela katastrofalen učinek na moralo celotnega naroda; vendar je istočasno povzročila tudi vzpon kritičnega duha in idej nekaterih

izobražencev, ki so znani pod imenom *generacija 98*.

Enako kot drugod po Evropi se v tistem času zaostrojuje tudi *delavsko vprašanje*, ki je bilo prikrito zadnjih dvajset let. Se pravi, odkar je bilo z restavracijo monarhije leta 1874 in s prilagodljivo ustavo leta 1876 doseženo dolgo obdobje reda in miru, v katerem so se na politični oblasti izmenjevali konservativci in liberalci. Vendar pa so bile obstoječe napetosti v španskem življenju globlje narave: socialne reforme, ekonomske zahteve in pravice delavcev.

^[22] »La Cruz del Sobrarbe« je bil karlistične usmeritve in je začel izhajati okrog 1889; »La Época« je bila konservativna; »El País« je sledil liberalnemu toku Sagaste; »La Defensa«, ki je leta 1887 začela kot neodvisen časnik, je kasneje prešla k liberalni smeri Castelarja; »El Eco del

Vero« je bil republikanski; »El Cruzado Aragonés«, ustanovljen leta 1903, pa katoliški; naposled še »Juventud«, ki je začel izhajati leta 1914 in je pripadal škofiji. O Barbastru ob koncu 19. stoletja: prim. P. Riera y Sans, *Diccionario Geográfico, Estadístico, Histórico ... de España*, Barcelona 1882, 2. knjiga, str. 48 sl.

^[23] Eden izmed tovrstnih poskusov je bila družbena apostolska dejavnost kardinala Cascajaresa, nadškofa v Valladolidu. Ta politična pobuda je prišla na oblast v letu 1899. Njeno kratko obdobje ni bilo zadovoljivo in je povzročilo močne proticerkvene reakcije (prim. G. Redondo, *La Iglesia en la Edad Contemporánea*, v: *Historia de la Iglesia*, 3. knjiga, Madrid 1985, str. 173).

Leon XIII. s svojo okrožnico *Graves de communi*, objavljeno 18. 1. 1901, obnovi klic iz *Rerum novarum* (15. 5.

1891) k skupni aktivnosti katoličanov ter imenuje kardinala primasa v Toledu in njegove naslednike za voditelje te dejavnosti. Posebej pomenljivo je pismo, ki ga je kardinal primas poslal škofom 16. 10. 1909. Njegove smernice je nato msgr. Isidro Badía y Sarradell, barbastrski škof, predstavil vernikom svoje škofije v pastirskem pismu z dne 9. 2. 1910.

^[24] Prim. »Boletín Eclesiástico Oficial del Obispado de Barbastro«, letnik LVII, 5 (22. 3. 1910), str. 96–105.

Statut »Barbastrskega katoliškega centra« je bil predstavljen tamkajšnjemu škofu, ki ga je odobril z odlokom 8. 12. 1908. Nekaj dni zatem, 16. 12. 1908, je bil oddan tudi na civilno upravo v Huesci.

Predstavitev je podpisalo 14 oseb, med katerimi je na šestem mestu g. José Escrivá, Jožefmarijev oče.

Ustanovitelji tega centra so bili še Juan Juncosa, družbenik v podjetju

Jožefmarijevega očeta »Juncosa in Escrivá«, ter njegov svak Mauricio Albás.

»Barbastrski katoliški center« je imel vse od ustanovitve izrazito socialen značaj. Leto dni po njegovem začetku je bila, skladno z določbami v 7. členu, ustanovljena »Katoliška vzajemnost«, ki je obsegala sklad za vzajemno pomoč, hranilnico in posojilnico (prim. »Boletín Oficial de la Diócesis«, LVII, 6 (1. 4. 1910), str. 107–130, v katerem je objavljen pravilnik »Katoliške vzajemnosti«, z odobritvijo škofa in civilne oblasti).

Leta 1910 je škof ustanovil »Škofijski svet za katoliška delavska združenja«, ki naj bi koordiniral vse socialne pobude v škofiji, ter je vanj imenoval prav iste ljudi, ki so sestavljali odbor »Barbastrskega katoliškega centra«.

[25] Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 1761; Joaquín Alonso, PR str. 1648; José Ramón Madurga, PM, l. 269.

[26] »*Aetas discretionis tum ad Confessionem tum ad S. Communionem ea est, in qua puer incipit ratiocinari, hoc est circa septimum annum ...*« (v: *Acta Apostolicae Sedis*, II, št. 15, 15. 8. 1910, str. 582).

[27] Álvaro del Portillo, *Sum.* 42. Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 1778, ki še dodaja: »Za vedno je ohranil posebno prisrčen spomin na starega piarista, ki ga je naučil duhovno obhajilo. Od otroških let dalje je, kadar se je pripravljaj na prejem obhajila, nenehno ponavljal ta obrazec. Slišal sem mnogo njegovih meditacij, v katerih je uporabil to molitev in jo ponavljal besedo za besedo. Pravil je, da dušo navdaja z mirom in spokojnostjo, celo v trenutkih suhote in dvomov, ko se duša zaveda, kako

je uboga in polna šibkosti v primerjavi s čudovitostjo Boga, ki se nam izroča brez zadržkov.« Prim. tudi Jesús Álvarez Gazapo, *Sum.* 4278.

O p. Manuelu Labordi: prim. AGP, RHF, D-04311-7. Pater Manuel Laborda de la Virgen del Carmen se je rodil v Borji (Zaragoza) leta 1848 in je bil star 64 let. Bil je učitelj verouka, latinščine in lepopisa ter je podatke svojih učencev beležil v zvezke, ki so delno ohranjeni. Umrl je v Barbastru leta 1929.

[²⁸] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 18; Javier Echevarría, *Sum.* 1781; Encarnación Ortega, AGP, RHF, T-05074, str. 45 in 140.

[²⁹] Na zlato obletnico svojega duhovništva, 28. marca 1950, je povedal svojim hčeram: ***To je bil popolnoma srečen dan, kar ni običajno za posebne dni mojega življenja, ob katerih mi je Gospod***

vedno poslal kakšno neprijetnost. Tako je še dejal: Celo na dan mojega prvega obhajila, ko so me oblačili in so mi pri česanju hoteli nakodrati lase, so me opekli z žarečimi kleščami. Ni bilo preveč hudo, ampak za otroka tiste starosti je bilo dovolj. Prim. Encarnación Ortega, AGP, RHF, T-05074, str. 45 in 140.

^[30] Álvaro del Portillo, *Sum.* 42; prim. tudi AGP, P01 1969, str. 116. Tule je nekaj zabeležk iz njegovih *Zapiskov*:

23. april 1931: sv. Jurij. Pred devetnajstimi leti sem šel prvič k obhajilu (št. 194).

God sv. Jurija, 1932: Na današnji dan pred dvajsetimi leti sem prvič prejel sveto obhajilo. Gospod sv. Jurij, prosi zame (št. 707).

Predvečer sv. Marka, 1933: Včeraj enaindvajset let od mojega prvega obhajila. Moj Bog! (št. 989).

23. april. sv. Jurij! Nisem pozabil, da je danes obletnica mojega prvega obhajila. Koliko je stvari, ki jih ne zapišem! (št. 1180).

Dne 30. aprila 1936: [...] V Valenciji sem se na god sv. Jurija, na obletnico svojega prvega obhajila, obnašal kakor postopač, bolje rečeno, kakor popoln Osel: ki riga in celo ... Lahko rečem, da ne znam dobro zmoliti niti ene zdravamarije. Mati, Mamica nebeška! (št. 1332).

Prim. tudi P 209, 29. 4. 1937.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/3-prvo-obhajilo/](https://opusdei.org/sl-si/article/3-prvo-obhajilo/) (16. Apr.
2025)